

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3904/2023
28.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Оливера Кантар, адвокат из ..., против туженог Tisza Automotive doo, Сента, чији је пуномоћник Јожа Ласло, адвокат из ..., ради поништаја, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4328/22 од 19.04.2023. године, у седници већа одржаној 28.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4328/22 од 19.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П1 24/22 од 16.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи Споразум о престанку радног односа од 10.12.2020. године закључен између тужиле и туженог и да се обавезе тужени да тужилу, у року од 8 дана, врати на рад на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима, као и захтев тужиле за накнаду трошкова првостепеног поступка са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 111.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4328/22 од 19.04.2023. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Сенти П1 24/22 од 16.06.2022. године, поништен Споразум о престанку радног односа од 10.12.2020. године закључен између тужиле и туженог и обавезан тужени да тужилу врати на рад у року од 8 дана, а тужба у делу захтева којим је тражено да тужени врати тужилу на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима, одбачена.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 109.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је захтев тужилје преко досуђеног до траженог износа од 132.750,00 динара са законском затезном каматом, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде у донете у другом степену тужени је благовремено, с позивом на одредбу члана 403. став 2. тачка 3) Закона о парничном поступку изјавио ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужилја је дала одговор на ревизију, са предлогом да се иста одбије као неоснована, а тужени обавезе на накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23- други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је била запослена код туженог на радном месту ..., прво од 14.10.2019. године до 19.02.2020. године на одређено време, а од 19.02.2020. године до 10.12.2020. године на неодређено време, са пуним радним временом у трајању од 40 сати недељно. Приликом заснивања радног односа на неодређено време, 19.02.2020. године, тужилја је дала писану изјаву о свом здравственом стању, трудноћи и породичном статусу. У наведеној изјави је навела да има здравствене проблеме са аритмијом и штитном жлездом, не наводећи да је, пре заснивања радног односа код туженог, задобила тешку телесну повреду у виду ситних прелома леве руке, нити да је та повреда оставила било какве последице по њено опште здравствено стање. Током 2020. године тужилја је претрпела две повреде на раду. Прву - дана 02.07.2020. године у виду прелома базе четврте метакарпалне кости леве шаке, због које је била привремено спречена за рад до 21.09.2020. године, након чега је премештена на друго радно место и другу - дана 02.10.2020. године у виду повреде леве руке, због које је била привремено спречена за рад до 09.12.2020. године. Тужилји је за време обе привремене спречености за рад исплаћивана накнада зараде у пуном износу. Поред тога, о обе повреде тужени је сачинио извештаје и пријавио их Инспекцији за безбедност на раду. По закључењу боловања, дана 10.12.2020. године, тужилја се јавила на посао, за рад у првој смени, на претходном радном месту, те како није била на списку распоређених радника, речено јој је да се јави сменовођи, који је упутио да сачека неког од надлежних. Том приликом менаџер производње код туженог је тужилју, након што му је изнела свој проблем, упутио да оде на боловање, те да се врати када се буде боље осећала. Међутим, због немогућности да закаже преглед код лекара услед пандемије вируса Ковид, боловање није могло да јој буде продужено, те је, по савету изабраног лекара, заказала преглед код физијатра у приватној клиници, на који је морала да сачека наредна два до три радна дана. О наведеном прегледу обавестила је организатора људских ресурса код туженог, предложивши да је у међувремену распореде на друго радно место, што није прихваћено. Уместо тога тужилји је понуђено да потпише споразумни раскид радног односа док се не опорави, с тим да ће након тога моћи да се врати на рад код туженог, што није прихватила. Потом је тужилји дат бланко папир на који је требало да упише тадашњи датум, што је и учинила, да би накнадно видела да се ради о Споразуму о престанку радног односа. Утврђено је и да је наведени Споразум, који тужилја критичном приликом није

потписала, већ садржао њен потпис, односно да га је тужилца раније бланко потписала. Овај споразум је био типског карактера, тј. садржајно је претходно састављен, тако што су се на првој страни накнадно уносили подаци запосленог на кога се споразум односи, а на последњој, односно другој страни се налазила констатација о броју сачињених примерака, месту закључења са датумом који се накнадно уноси, као и потписи директора туженог и запосленог. На истоветан начин сачињено је и Обавештење уз Споразум о престанку радног односа, са изјавом о достављању обавештења.

Утврђено је и да је пракса код туженог била да се запосленима на линији док обављају посао доносе одређена документа, између осталог и бланко папири, ради потписивања, на који начин је, у претходном периоду, одређеним запосленима код туженог, споразумно престао радни однос. Такође, и тужилца је, приликом предавања лекарске документације, бланко потписала одређене парире који су јој дати уз објашњење да не би морала да долази док је на боловању.

Напред наведено чињенично стање утврђено је оценом доказа изведених од стране другостепеног суда, који је поступио у складу са одредбом члана 383. став 3. ЗПП и применом члана 387. ст. 1. и 6. ЗПП, укинуо првостепену пресуду и одлучио о тужбеним захтевима. Другостепени суд је применом одредбе чл. 175. тачка 3) и 177. Закона о раду усвојио тужбени захтев тужилце за поништај Споразума о престанку радног односа од 10.12.2020. године и враћање на рад, оценивши, да су искази саслушаних сведока, супротно исказу тужилце, нелогични и контрадикторни у делу да је тужилца критичног дана својом вољом прихватила споразумни раскид радног односа и да је тада потписала Споразум о престанку радног односа односно Изјаву о достављању обавештења уз споразум о престанку радног односа, због чега их није прихватио.

Другостепени суд налази да је, сагласно чл. 175. тачка 3) и 177. Закона о раду, основ за престанак радног односа, између осталог, и споразум који закључују послодавац и запослени. Сматра се да је споразум закључен када послодавац и запослени постигну сагласност како о престанку радног односа, тако и у погледу осталих питања која су од значаја за престанак радног односа (дан прекида рада, исплата неисплаћених зарада и других приммања по основу рада, права у погледу искоришћеног годишњег одмора и др), при чему, да би производио радно-правно дејство, мора да буде резултат слободно изражене воље. Споразум по својој правној природи представља двострано-обавезни уговор који мора бити састављен у писменој форми и потписан од стране уговорача, а закључује се добровољно, тј. сагласношћу воља послодавца и запосленог и представља израз њихове слободне воље. Наведену околност, по становишту другостепеног суда, првостепени суд није правилно ценио, јер је у конкретном случају изостала сагласност тужилце ради закључења предметног Споразума, будући да исти није потписала тада, већ је искоришћен њен бланко потпис прибављен у складу са праксом код туженог да се запосленима дају на потпис бланко документа.

При том, иако Закон о раду не прописује обавезан садржај Споразума, нити разлоге из којих се може закључити, битно је да између уговорних страна дође до сагласности воља, при чему иницијативу за закључење Споразума могу дати и послодавац и запослени. Пре потписивања споразума послодавац је дужан да запосленог, писаним путем, обавести о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености.

Код наведеног, другостепени суд је закључио да странке потписивањем споразума нису исказале сагласност воља у погледу престанка радног односа тужилце,

у ситуацији када је потпис на споразуму несумњиво био тужилин, али да је утврђено да она тога дана ништа није потписала, осим што је дописала датум на документу који јој је дат од стране запосленог у кадровској служби и који је накнадно прочитала. У конкретном случају не ради се о ситуацији да се тужила накнадно предомислила у погледу споразумног раскида радног односа, већ није ни иницијално имала вољу да јој радни однос престане, чак ни на основу споразума, што по оцени другостепеног суда указује на ништавост предметног споразума. Поред тога, по оцени другостепеног суда, погрешан је и закључак првостепеног суда да тужила није поступала са дужном пажњом приликом закључења уговора, те да на страни тужиле нису постојале мане воље.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на правилној примени материјалног права.

Према одредби члана 175. тачка 3) Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 (Одлука Уставног суда), 113/2017, 95/2018 (Аутентично тумачење)) радни однос престаје споразумом између запосленог и послодавца.

Према одредби члан 177. истог закона, радни однос може да престане на основу писменог споразума послодавца и запосленог (став 1). Пре потписивања споразума, послодавац је дужан да запосленог писменим путем обавести о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености (став 2).

Из наведених одредаба Закона о раду произлази да је споразум закључен када послодавац и запослени о томе постигну сагласност, да се закључује у писаној форми, па стога мора бити написан и потписан, јер је писана форма услов пуноважности споразума, као и да споразум треба да буде производ подударне воље послодавца и запосленог, изражене слободно, јасно и недвосмислено, тј. без мана воље. Како је у поступку утврђено да је изостала сагласност тужиле за закључење предметног Споразума, то је правилно другостепени суд оценио да нису били испуњени услови за престанак радног односа тужили.

С обзиром да је тужили незаконито престао радни однос, правилна је и одлука другостепеног суда, о враћању тужиле на рад, јер је последица поништаја решења о отказу уговора о раду реинтеграција запосленог на основу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

Правилно је одбачена тужба тужиле у односу на део тужбеног захтева којим је тражила да се обавезе тужени да је врати на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима, с обзиром да је распоређивање запослених у искључивој надлежности послодавца.

Врховни суд је ценио наводе ревизије па је нашао да се ревизијом првенствено указује на непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање, што није разлог за ревизију у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

С обзиром на изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија туженог одбијена као неоснована, одбијен је његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 165. у вези члана 153. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, Врховни суд је на основу члана 153. и члана 154. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић